Gemeente Borger-Odoorn

Jaarverslag
Archief en informatievoorziening
2022

cittaslow

Managementsamenvatting

Elk jaar wordt het jaarverslag voor het archief opgesteld. Hiermee wordt verantwoording afgelegd aan de raad over de staat van de informatiehuishouding. Het jaarverslag kent sinds dit jaar een nieuwe opbouw. Voorheen werden stapsgewijs de Kritische Prestatie-indicatoren (KPI's) gevolgd, terwijl deze ook al uitgebreid in de bijlage werden bijgevoegd. De bijlage is gebleven, het jaarverslag licht enkele belangrijke thema's uit die afgelopen jaar aan de orde zijn gekomen.

Totaaloordeel gemeente: voldoende.
Bij een aantal onderdelen zijn aandachtspunten benoemd

Dienstverlening en onderzoek
Post en archief heeft afgelopen jaar ruim 250 verzoeken van inwoners behandeld. Verreweg het grootste gedeelte van de verzoeken ging over het leveren van bouwtekeningen. Ook de interne dienstverlening liep op volle toeren, met zo'n 275 informatievragen van collega's.

Er is een klein archief opgenomen in de fotocollectie. Het betreft vier foto's met bijgeschreven familiegeschiedenis uit de periode 1952-2005.

Daarnaast is in 2022 een onderzoek naar de rol van de gemeente bij mogelijk geroofd Joods vastgoed tijdens en na de Tweede Wereldoorlog uitgevoerd. In 2023 wordt dit onderzoek afgerond.

Archiefbeheer
Maatwerktoezicht
In het kader van maatwerktoezicht hebben de provincie en de gemeente afgelopen jaar een aantal keer contact gehad. De beoordeling van de provincie is zeer positief, voor de tweede keer op rij een 'goed'. Belangrijk is hierbij te vermelden dat het oordeel niet de feitelijke situatie reflecteert (het werk is nog in uitvoering) maar meer de mate waarin de gemeente zicht heeft en omgaat met de opgaven op het terrein van informatiebeheer.

Vernietiging
Afgelopen jaar is de vernietiging van 2017-2019 uitgevoerd in de fysieke archieven en in de applicaties My-Lex en e-Suite (Medewerkerportaal). Daarnaast is een vernietiging uitgevoerd in de applicaties Civision Middelen en Innen over de jaren 2005-2011. Een mooie inhaalslag. Aandachtspunt: Voor de meeste taakspecifieke applicaties is geen zicht op de informatie die daarin is opgeslagen en of deze vernietigd moet worden. Er is zicht op welke applicaties het gaat, hieraan is een risicobeoordeling gekoppeld. Hierop zijn nog geen stappen ondernomen.

Migraties
In de e-Suite is een migratie uitgevoerd van ZTC1 naar ZTC2. Ruim 28.000 zaken zijn succesvol gemigreerd. Daarnaast is er een migratie in voorbereiding in het kader van de Omgevingswet. Om een compleet beeld te krijgen van een omgevingsdossier op locatie moet VTH-informatie (vergunningverlening, toezicht en handhaving) van het zaaksysteem worden overgezet naar de nieuw in gebruik genomen vakapplicatie PB2020.

Kwaliteitszorg
Afgelopen jaar is het uitvoeren van controles volgens het kwaliteitssysteem goed op gang gekomen. De registratiecontroles voor afdeling DIV zijn afgeschaald en de controles op de rest van de organisatie zijn opgeschaald. Daarnaast is ook begonnen met het opzetten van controles in de nieuwe applicatie PB2020 voor het VTH-domein. Aandachtspunt: Door herschikking van taken binnen team DIV is de kwaliteitszorg onder druk komen te staan. Er zijn diverse gesprekken gevoerd om tot een werkbare oplossing te komen. Hierover is in 2022 nog geen uitsluitsel, wel zijn er plannen voor 2023 hiervoor hulp in te schakelen van een extern bureau

Ontwikkeling
E-depot pilots
In het najaar van 2022 is de eerste e-depot pilot met het Drents Archief afgerond, met als onderwerp hybride archieven. De tweede pilot is gestart, deze gaat over het uitplaatsen van te vernietigen informatie die langdurig bewaard moet worden. De samenwerking met het Drents Archief bevalt erg goed en wordt als zeer waardevol ervaren.

Teams
Door de coronapandemie is Teams versneld uitgerold binnen Borger-Odoorn in samenwerking met de andere BOCE-gemeenten Emmen en Coevorden. Het is een goed werkende applicatie voor online vergaderen en samenwerken in documenten. Aandachtspunt: de informatie in Teams wordt op dit moment niet structureel beheerd. Er worden geen bewaartermijnen toegekend, informatie wordt niet tijdig vernietigd of goed weggezet voor eeuwige bewaring. Daarnaast kan informatie in Teams niet goed worden doorzocht voor Woo-verzoeken.

Selectielijst e-mailarchivering
Gemeente Borger-Odoorn is een van de ruim 100 (inter)gemeentelijke organisaties die zich aansluit bij de nieuwe selectielijst voor e-mailarchivering. Gemeente Emmen is ook aangesloten bij de selectielijst. Afgesproken is om de inrichting gezamenlijk op te pakken.

Kennisdelen en samenwerken
In het afgelopen jaar is Borger-Odoorn actief op zoek gegaan naar kennisdeling en samenwerking. Er zijn diverse bijeenkomsten, kennissessies en congressen bezocht en vergaderingen belegd met collega-gemeenten en externe partijen. Meerdere collega's hebben opleidingen gevolgd. En een gedeelte van het kwaliteitssysteem van Borger-Odoorn is uitgelicht in een kennisproduct van de VNG: Kido Light – Praktijkverhalen. Op basis hiervan is in het afgelopen jaar door meerdere gemeenten contact opgenomen om extra informatie op te halen om hier gebruik van te kunnen maken.

Inleiding

Voor u ligt een jaarverslag archiefzorg en informatiebeheer nieuwe stijl. In de afgelopen jaren is een standaard-format gebruikt waarin de Archief-KPI's zoals die voor interbestuurlijk toezicht worden gebruikt stap voor stap bij langs worden gegaan. Daarnaast werden de KPI's en hun resultaten als bijlage bijgevoegd. Dit voelt dubbelop.

Daarom nu een jaarverslag waarin wordt toegespitst op de doelen, resultaten en aandachtspunten die uit het jaar 2022 zijn opgesteld en voortgekomen. Voor een uitgebreide uitwerkingen en de stand van zaken is de KPI-bijlage uiteraard toegevoegd. Hierin kan over de loop van de jaren de lijn worden gevolgd op alle aandachtsgebieden.

Het jaarverslag is opgedeeld in drie thema's: dienstverlening en onderzoek, archiefbeheer en ontwikkeling. Per thema worden een aantal onderwerpen uitgelicht.

Dienstverlening en onderzoek

224 aanvragen bouwtekeningen

33 informatievragen van inwoners

275 informatievragen van collega's

Particulier archief opgenomen
We hebben vier foto's aangeboden gekregen uit het familiearchief van de heer Stevens. Zijn vader was smid in Odoorn. De foto's beslaan een periode 1952-2005. De meerwaarde van deze schenking is dat niet alleen de foto's zijn geschonken, maar dat ook de familiegeschiedenis met stamboom en extra fotokopieën er in een los document is bijgeleverd. De foto's zijn opgenomen in het fotoarchief van voormalig gemeente Odoorn.

Onderzoek Joods vastgoed
De gemeente laat onderzoek uitvoeren naar de rol van de gemeente bij mogelijk geroofd Joods vastgoed tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Het onderzoek wordt in 2023 afgerond. Voor het onderzoek zijn veel dossiers opgevraagd uit de archieven van de voormalige gemeenten Borger en Odoorn:

- 13 persoonskaarten
- 30 bewoningskaarten
- 42 dossiers

Daarnaast zijn er 146 akten opgevraagd bij het Kadaster en is er onderzoek gedaan bij het Nationaal Archief en zijn Jokos-dossiers opgevraagd.

Archiefbeheer

Maatwerktoezicht 2022
Ook in 2022 is voor de archiefzorg interbestuurlijk toezicht uitgevoerd op basis van maatwerk. Door ziekte aan de kant van de toezichthouder en aan de kant van de gemeente kwam het toezichtjaar moeizaam op gang. Het tweede half jaar is het contact goed tot stand gekomen. De gemeente heeft een verbeterplan opgesteld, is in gesprek geweest met de toezichthouder en in het najaar is een laatste stand van zaken gedeeld met de provincie.

De beoordeling van de provincie is zeer positief, voor de tweede keer op rij een 'goed'. Belangrijk is hierbij te vermelden dat het oordeel niet de feitelijke situatie reflecteert (het werk is nog in uitvoering) maar meer de mate waarin de gemeente zicht heeft en omgaat met de opgaven op het terrein van informatiebeheer.

We mogen als gemeente trots zijn op dit resultaat, een goede beoordeling is schaars in archievenland, in Drenthe is Borger-Odoorn een van de vier gemeentes met een goede beoordeling.

Vernietiging
Eind 2021 verhinderde een Wob-verzoek dat de vernietiging over de jaren 2017-2019 kon plaatsvinden. In 2022 heeft deze vernietiging alsnog plaatsgevonden. Direct daarna is gestart met het controleren van de in aanmerking komende informatieobjecten over het jaar 2020. Deze controle is in 2022 nog niet afgerond.

In de financiële applicaties Civision Middelen en Civision Innen heeft een enorme inhaalslag plaatsgevonden op het gebied van vernietiging. In deze applicaties was vanaf ingebruikname in 2005 nog nooit vernietigd. In samenwerking met de leverancier zijn de gegevens in deze applicatie over de jaren 2005 t/m 2011 vernietigd.

Aandachtspunt: Voor de meeste taakspecifieke applicaties is geen zicht op de informatie die daarin is opgeslagen en of deze vernietigd moet worden. De meeste van deze applicaties hebben niet eens de mogelijkheid om te vernietigen. Er is zicht op welke applicaties het gaat, hieraan is een risicobeoordeling gekoppeld vanuit informatiebeveiliging, privacy, rechtmatigheid en archivering. Hierop zijn nog geen stappen ondernomen.

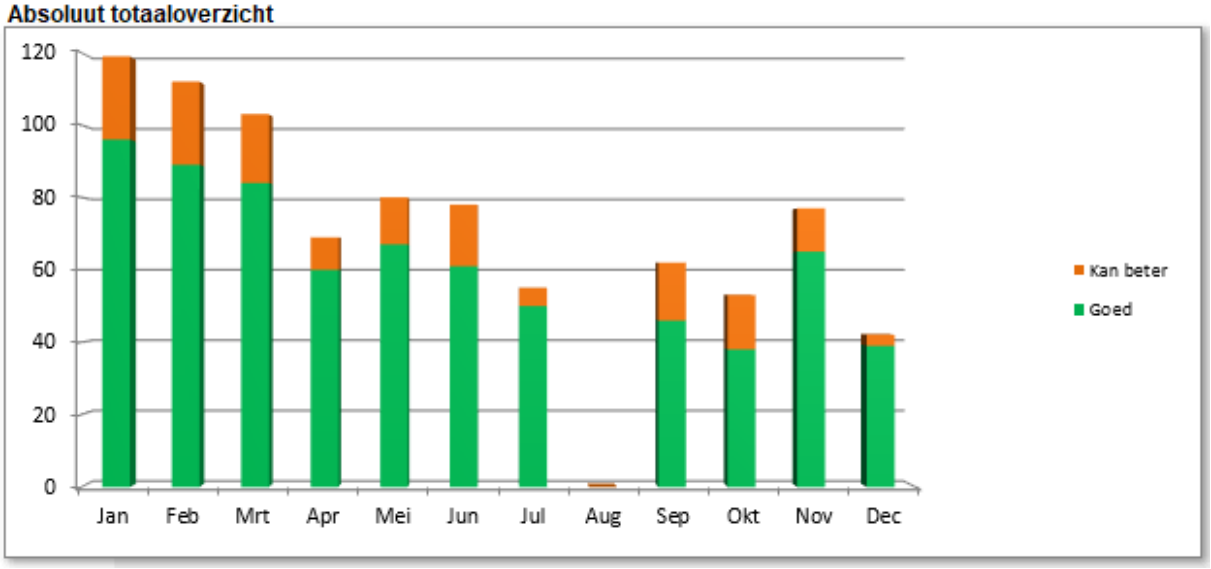
Naam	Naam verwerking	Applicatie actief sinds	Beveiliging	Privacy	Archivering	fin.rechtm.	Kans *	Impact =	Risico voor gemeente
Beaufort	Database Personeels- en salarisadminstratie	2013	2	3	2	3	2	10	20
CiVision Middelen	Boekhouding gemeente	2004	3	3	1	3	2	10	20
CiVision Samenlevingzaken	WMO jeugdwet, leerlingenvervoer, reintegratie en leerplicht	2017	2	3	2	3	2	10	20
Corsa	Zaakgericht werken	2008	3	3	3	1	2	10	20
eSuite (Medewerkersportaal)	Zaakgericht werken	2012	3	3	3	1	2	10	20
iBabs	Vergaderomgeving	2015	3	3	3	1	2	10	20
CiVision Heffen	Heffen belastingen	2005	3	2	1	3	2	9	18
CiVision Innen	Invordering belastingen	2005	3	2	1	3	2	9	18
CiVision Waarderen	Waardebepaling en gegevensbeheer WOZ	2005	2	2	2	3	2	9	18

Afbeelding 1. Gedeelte van de risicoanalyse applicaties

Migraties
In 2022 is in het zaaksysteem een interne migratie uitgevoerd van het procestype ZTC1 naar ZTC2. Migratie was nodig omdat ZTC1 niet meer wordt ondersteund door de leverancier. Ruim 28.000 zaken zijn gemigreerd naar het nieuwe procestype.

Voor de migratie van VTH-informatie (vergunningverlening, toezicht en handhaving) zijn in 2022 veel voorbereidende stappen uitgevoerd. Dit is een omvangrijke migratie van informatie uit het zaaksysteem naar de VTH-applicatie. Deze migratie is nodig om collega's en de RUD inzicht te geven in het volledige omgevingsdossier, ter voorbereiding op een optimale uitvoering van de Omgevingswet. Het is belangrijk om deze migratie zorgvuldig uit te voeren omdat de informatie voor de eeuwigheid bewaard moet worden. Naar verwachting wordt de migratie in 2023 uitgevoerd.

Kwaliteitszorg
In 2022 zijn regelmatig kwaliteitscontroles uitgevoerd over de registratiewerkzaamheden van afdeling DIV in het zaaksysteem. Na het eerste kwartaal is op basis van goede resultaten besloten om minder controles uit te voeren, waarbij in de rest van het jaar de kwaliteit goed is gebleven.

Afbeelding 2. Overzicht steekproeven kwaliteit DIV

Na de zomer is gestart met het controleren van de organisatie. Als pilot is eerst afdeling KCC gekozen. De uitkomsten van de eerste steeproeven zijn besproken met telefonie en burgerzaken. Daarnaast is er incidenteel op individuele basis contact met collega's op basis van de steekproeven. Er is nog onvoldoende gecontroleerd om trends te kunnen ontdekken.

Sinds december 2021 werken de collega's van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) niet meer in het zaaksysteem, maar in een vakapplicatie. In deze applicatie werken ook de RUD (Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe) en gemeente Coevorden. Samen met deze partijen is in het afgelopen jaar hard gewerkt om een goed kwaliteitssysteem neer te zetten voor deze applicatie. Vanaf 2023 kunnen op basis dit kwaliteitssysteem de eerste reguliere controles worden uitgevoerd.

Aandachtspunt: De functie van kwaliteitsmedewerker is onvervuld nadat de voormalige kwaliteitsmedewerker begin 2022 de functie van archivaris is gaan vervullen. In de loop van het jaar is geconstateerd dat de kwaliteitszorg niet (volledig) binnen het team opgevangen kan worden. Door het verschuiven van functie van de archivaris is veel kennis en ervaring verhuisd naar de toezichtkant en ontbreekt het aan kennis en ervaring op tactisch en operationeel niveau om bepaalde taken op te pakken. Er zijn diverse gesprekken gevoerd om tot een werkbare oplossing te komen. Hierover is in 2022 nog geen uitsluitsel, wel zijn er plannen voor 2023 hiervoor hulp in te schakelen van een extern bureau

Ontwikkeling

E-depot – pilots
In 2021 is de gemeente gestart met pilots voor het e-depot met het Drents Archief. De samenwerking met het Drents Archief bevalt erg goed en wordt als zeer waardevol ervaren.

In 2022 is de eerste pilot over het overbrengen van hybride archieven afgerond. Belangrijkste uitkomst van de pilot is dat de archieven uit de hybride staat moeten worden gehaald voordat ze worden overgebracht. Hiervoor wordt een datum gekozen die als kantelpunt gaat gelden, vóór deze datum alles fysiek, ná deze datum alles digitaal. Daarnaast bleek dat de bewerkingsmogelijkheden van de digitale archieven in de huidige applicatie minimaal zijn. Hiervoor moet een oplossing gevonden worden. De resultaten van de eerste pilot zijn in een feestelijke bijeenkomst op het gemeentehuis in Exloo gedeeld met de gemeentesecretaris en manager BCO. Het evaluatierapport is beschikbaar op de website van het Drents Archief.

In het najaar van 2022 is gestart met de tweede pilot, deze gaat over het uitplaatsen van te vernietigen informatie die lang bewaard moet worden.

Teams
Door de coronapandemie is Teams versneld uitgerold binnen Borger-Odoorn in samenwerking met de andere BOCE-gemeenten Emmen en Coevorden. Het is een goed werkende applicatie voor online vergaderen en samenwerken in documenten. Alhoewel er in 2020 en 2021 wel advies is gevraagd door de projectgroep implementatie en i-adviseurs aan het archief voor de inrichting van Teams, zijn hier nog geen concrete wijzigingen in inrichting of beheerorganisatie uit voortgekomen. De ontwikkeling van Teams wordt binnen de BOCE-organisatie verder opgepakt.

Aandachtspunt: de informatie in Teams wordt op dit moment niet structureel beheerd. Er worden geen bewaartermijnen toegekend, informatie wordt niet tijdig vernietigd of goed weggezet voor eeuwige bewaring. Daarnaast kan informatie in Teams niet goed worden doorzocht voor Woo-verzoeken.

Aansluiten selectielijst e-mailarchivering
Gemeente Borger-Odoorn is een van de ruim 100 (inter)gemeentelijke organisaties die zich aansluit bij de nieuwe selectielijst voor e-mailarchivering. Deze selectielijst voorkomt dat belangrijke informatie verloren gaat, in de huidige tijd voor Woo-verzoeken en verantwoording en in de toekomst voor historisch onderzoek.

Gemeente Emmen is ook aangesloten bij de selectielijst. Afgesproken is om de inrichting gezamenlijk op te pakken.

Kennisdelen en samenwerking
In het afgelopen jaar is Borger-Odoorn actief op zoek gegaan naar kennisdeling en samenwerking. Zo zijn we lid geworden van een landelijke adviesorganisatie, is er een Drents archivarissenoverleg opgestart, wordt deelgenomen aan de Drentse Kring en zijn er intervisie-bijeenkomsten met Drentse vakgenoten geweest.

Een kennissessie van het OD over Microsoft365 in Ede is bezocht, net als de Archiefdagen 2022 in Alkmaar. Daarnaast heeft het Drents Archief weer een kennissessie georganiseerd waaraan Borger-Odoorn ook een bijdrage heeft geleverd.

De archivaris volgt de opleiding Archivistiek B aan de Hogeschool van Amsterdam (2021-2023). Daarnaast heeft een registratiemedewerker een driedaagse cursus bij GO opleidingen gevolgd voor kwaliteitszorg. Meerdere medewerkers hebben diverse webinars bijgewoond, o.a. van de VNG-weken 'Grip op informatie'.

Een gedeelte van het kwaliteitssysteem van Borger-Odoorn is uitgelicht in een kennisproduct van de VNG: Kido Light – Praktijkverhalen. Op basis hiervan is in het afgelopen jaar door meerdere gemeenten contact opgenomen om extra informatie op te halen om hier gebruik van te kunnen maken.